

STORTINGET

Innst. 348 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:99 S (2019–2020)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solfrid Lerbrekk, Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes, Petter Eide og Nicholas Wilkinson om straff for påvirkning til trygdemisbruk

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egne straffebestemmelser for bedrifter og bedriftsledere som oppfordrer, presser eller påvirker permitterte ansatte til å begå lovbrudd ved å jobbe for bedriften uten å registrere det, samtidig som de mottar dagpenger.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 8. mai 2020 om statsrådens vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 27. mai 2020 følger vedlagt.

Som ledd i komiteens behandling av representantforslaget ble det åpnet for å sende inn skriftlig innspill til saken.

Følgende sendte skriftlig innspill:

- Juridisk rådgivning for kvinner (JURK).

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og fungerende leder Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tonning Riise, fra Fremskrittspartiet, Bjørnar Laabak og Gisle Meininger Saudland, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til Representantforslag 99 S (2019–2020) fra representanter fra Sosialistisk Venstreparti om straff for påvirkning til trygdemisbruk, der forslagsstillerne ber Stortinget anmode regjeringen om å fremme forslag om egne straffebestemmelser for bedrifter og bedriftsledere som oppfordrer, presser eller påvirker permitterte ansatte til å begå lovbrudd ved å jobbe for bedriften uten å registrere det, samtidig som de mottar dagpenger.

Komiteen viser til svarbrev fra statsråden av 27. mai 2020, der statsråden blant annet viser til pågående utredning av særlig straffeansvar for såkalt lønns-tyveri, der også tydeligere lovhjemler for ansvarliggjøring av arbeidsgiver ved misbruk av permitteringsordningen blir vurdert. Videre vises det i brevet til planlagt alminnelig høring av forslag om generell økning av strafferammene for arbeidslivskriminalitet.

Komiteen viser også til skriftlig innspill til saken fra Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) av 19. mai 2020. JURK viser til at de er enige i at det må få konsekvenser for bedrifter og bedriftsledere som oppfordrer, presser eller påvirker permitterte ansatte til å begå lovbrudd ved å jobbe for bedriften uten å registrere det,

samtidig som de mottar dagpenger. JURK mener videre at også tilfeller der arbeidsgiver med forsett villeder arbeidstakere til å begå trygdesvindler, bør inkluderes i forslaget. De viser videre til at deres erfaring er at nyutdannede og utenlandske arbeidstakere har særlig høy risiko for å bli utnyttet eller lurt av arbeidsgiver, og at det må stilles krav til at arbeidsgiver er oppdatert på gjeldende regelverk, samtidig som arbeidstakere må få tilstrekkelig og korrekt informasjon fra sin arbeidsgiver om sine rettigheter og plikter, som en lovpålagt plikt for arbeidsgiver.

Komiteen viser til artikkel av 13. mai 2020 på Politiforums nettside (<https://www.politiforum.no/artikler/okonomisk-kriminalitet-koster-samfunnet-minst-145-milliarder/492075>), der det fremgår at anmeldelser fra Nav, Tollvesenet og Skatteetaten henlegges i relativt stort omfang, samtidig som saksbehandlingstiden øker. Det vises der til at Riksadvokaten i 2019 gjennomgikk anmeldelsene sendt fra Enheten for finansiell etterretning hos Økokrim til de forskjellige politidistriktene og konkluderte med at anmeldelsene «er gjennomgående grundige og godt dokumenterte».

Komiteen viser videre til «Felles årsrapport for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet 2019» fra Arbeidstilsynet, Nav, politiet og Skatteetaten, der det fremgår at a-krimssamarbeidet skal bidra til å beskytte fem samfunnsverdier som henger nøye sammen: høy oppslutning om finansiering av velferdsstaten, tillit til myndighetene, likere konkurransevilkår i næringslivet, rettsikkerhet, trygghet og lovlige lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere og trygghet for kvalitet og leveringsdyktighet ved kjøp av varer og tjenester. Komiteen viser til at det er ekstra viktig å ivareta disse samfunnsverdiene på en god måte i den nasjonale beredskapstilstanden under covid-19-pandemien, der store felles økonomiske ressurser er og fortsatt vil bli satt inn for å ta vare på det norske velferdssamfunnet gjennom felles tiltak for enkeltpersoner, bedrifter og arbeidsplasser.

Komiteen viser til nevnte årsrapports beskrivelse av trender i arbeidslivskriminaliteten, herunder brudd på lønns- og arbeidsvilkår og utnyttelse av utenlandske arbeidstakere, bruk av ulovlig arbeidskraft og bruk av enkeltpersonforetak for å unngå arbeidsgiveransvar og bestemmelser om allmenngjort lønn. Andre forhold er svart arbeid og uteholdelse av omsetning, ulike former for hvitvasking og misbruk av konkursinstituttet og næringsforbud. Det rapporteres også om misbruk av stønadsforhold, der virksomheter tilrettelegger for misbruk, for eksempel gjennom fiktive ansettelses og arbeid i strid med reglene for stønader, samt at offentlige ytelser urettmessig inngår som en del av virksomhetens lønn til arbeidstaker.

Komiteen viser også til uttalelser fra Nav Kontroll til NRK 19. mai 2020, der Nav opplyser at de etter 12. mars 2020 har fått inn et rekordhøyt antall tips om

mulig fusk med permitteringer og dagpenger, og at den største mengden av dette gjelder virksomheter. Komiteen viser i den forbindelse til at de aller fleste som permitteres, og at de aller fleste bedrifter som permitterer, er ærlige personer og bedrifter. Komiteen mener derfor at det av hensyn til disse og til den generelle tilliten i samfunnet må slås hardt ned på dem som benytter seg av en nasjonal unntakstilstand til urettmessig å berike seg selv på fellesskapets bekostning.

Komiteen understreker at det er uakseptabelt og et klart brudd på permitteringsregelverket å permittere ansatte, men likevel kreve at de jobber. Dette kan være del av organisert kriminalitet og utnyttelse av arbeidstakere.

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at håndheving og kontroll er avgjørende for å forhindre og forebygge trygdemisbruk.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti understreker at regjeringen prioriterer avdekking og sanksjonering av denne typen kriminalitet, og viser også til at innsatsen mot arbeidslivskriminalitet er trappet kraftig opp under denne regjeringen, herunder gjennom opprettelsen av syv sentre mot arbeidslivskriminalitet, strengere straffer og høyere bøter for de som bryter lover og regler. Det er også opprettet flere service-sentre for å sikre utenlandske arbeidstakere informasjon om deres rettigheter og plikter, og informasjon er tilgjengelig på flere språk.

Disse medlemmer viser til at dagens regelverk dekker tilfeller forslaget etterspør nye straffebestemmelser for. Straffelovens bestemmelser om bedrageri (straffeloven §§ 371 og 372) omfatter både trygdemisbruk knyttet til arbeidstaker, og også eventuelle medvirkere til trygdemisbruket. Straffeloven har inntatt en generell medvirkningsbestemmelse i § 15, som innebærer at medvirkning er straffbart med mindre det er eksplisitt unntatt i den enkelte straffebestemmelse. Straffelovens regler i kapittel 24 omhandler blant annet tvang og menneskehandel og vil også kunne anvendes i tilfeller som forslaget omtaler.

Disse medlemmer viser videre til det pågående arbeidet med forbedring av informasjonsdelingen mellom etatene som skal bekjempe arbeidslivskriminalitet. For ytterligere styrking av arbeidet med å bekjempe arbeidslivskriminalitet er det viktig at det meldes fra til riktige instanser når det er mistanke om utnyttelse av arbeidstakere og menneskehandel for oppfølging. Disse medlemmer viser til Representantforslag 32 S (2019–2020), jf. Innst. 183 S (2019–2020), der arbeidssøker som påberoper seg å være utsatt for menneskehandel eller annen arbeidslivskriminalitet, ble unntatt fra ventetidsbestemmelsene for dagpenger, uten at det ble ilagt varslingsplikt til Arbeidstilsynet. Det kan være hen-

siktsmessig å vurdere slik plikt, og hvor slik plikt bør ligge, for å sikre effektiv og tidlig varsling til relevante myndigheter. En plikt kan vurderes ilagt den som søker om dagpenger og ber om unntak fra ventetidsbestemmelsene på bakgrunn av slike forhold, eller Nav når en arbeidssøker påberoper seg å være utsatt for slikt.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en plikt til å varsle Arbeidstilsynet når arbeidstakere søker om dagpenger og påberoper seg å være utsatt for menneskehandel eller arbeidslivskriminalitet.»

Disse medlemmer viser til at regjeringen har varslet at det er igangsatt et arbeid for å unngå lønnsstyveri, der arbeidsgivere benytter arbeidstakeres opparbeidede feriepenger i ordinær drift og dermed kan få problemer med å utbetale dem til arbeidstaker ved uttak av ferie. Arbeids- og sosialdepartementet vurderer også tydeligere lovhjemler for å ansvarliggjøre arbeidsgiver ved misbruk av permitteringsordningen. I tillegg vurderer regjeringen også økte strafferammer for å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer mener derfor at forslagsstillerens hensikt er ivaretatt, og avviser med den begrunnelse forslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen Stoltenberg II fremmet en rekke handlingsplaner mot sosial dumping, som dagens regjeringsspartier stemte imot, herunder også vedtaket om kollektiv søksmålsrett for fagforeninger, som regjeringen Solberg og stortingsflertallet opphevet som et av sine første initiativ i Stortinget. Flertallet viser til at kollektiv søksmålsrett er et tiltak som ville økt muligheten for å stille useriøse/kriminelle arbeidsgivere til ansvar ved å beskytte og avlaste den enkelte arbeidstaker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser også til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2020, der disse medlemmer hadde følgende merknad:

«Disse medlemmer mener arbeidslivskriminalitet, sosial dumping og useriøsitet truer den norske modellen og bidrar til å øke forskjellene mellom folk. Arbeidstakere og tillitsvalgte forteller om en hverdag hvor innleie fortrenger faste ansettelse, hvor man må bruke store deler av fritiden til å lete etter vakter, og hvor seriøse virksomheter blir utkonkurrert av useriøse. Disse medlemmer mener regjeringen Solberg gjennom syv år har svekket den norske modellen. Gjennom en åpning for generell midlertidig ansettelse, manglende grep for å stoppe at innleie fortrenger faste ansettelse, og manglende bekjempelse av sosial dumping og arbeidslivskri-

minalitet har regjeringen Solberg bidratt til å undergrave den norske modellen. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2020 om hvilke grep man bør ta for å styrke arbeidstakeres trygghet og sikkerhet i arbeidslivet. Arbeiderpartiet foreslår i sitt alternative statsbudsjett for 2020 en tiltakspakke mot arbeidslivskriminalitet med økte bevilgninger til blant annet Arbeidstilsynet. Arbeiderpartiet vil også styrke Arbeidstilsynets virkemidler og mandat til å sanksjonere mot selskaper som bryter arbeidsmiljøloven. Rundt om i hele landet har arbeiderpartistyrte kommuner og fylker tatt grep for å kjempe mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. I blant annet Oslo, Telemark, Trøndelag og Sarpsborg har de innført seriøsitetskrav til leverandører som betingelse for å vinne offentlige anbud. Erfaringer fra prosjektene tilsier at krav om seriøsitet hos leverandøren gir entreprenører som leverer i tide og til under budsjett. Krav om seriøse bedrifter som tilbyr norske lønns- og arbeidsvilkår, sikrer også en rettferdig konkurranse, samtidig som fagarbeidere og lærlinger får jobb. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2020, hvor det er satt av penger til å utvikle en nasjonal modell for seriøsitetskrav. Denne skal utvikles i samarbeid med partene i arbeidslivet. A-krimsentrene er en viktig satsing hvor samarbeid mellom forskjellige myndigheter sikrer et sterkere tverrfaglig samarbeid som skal bekjempe useriøse aktører i arbeidslivet. Disse medlemmer vil vise til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2020, hvor det foreslås ett nytt a-krimcenter, lokalisert i Innlandet, som en del av en opptrapping mot å nå målet om at hele landet skal dekkes av slike sentre. Disse medlemmer mener det må slås hardere ned på bruken av ulovlig innleie av arbeidskraft. Disse medlemmer viser til Representantforslag 12 S (2019–2020), hvor representanter fra Arbeiderpartiet foreslår betydelige innstramminger i regelverket for innleie. Disse medlemmer mener dette forslaget vil bidra til et tryggere arbeidsliv hvor faste ansettelse er hovedregelen.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til Stortingets behandling så sent som 23. april 2020 av Innst. 183 S (2019–2020), jf. Representantforslag 32 S (2019–2020), der Fremskrittspartiet som eneste parti la til grunn at arbeidstaker/-søker som påberoper seg å være utsatt for menneskehandel og/eller arbeidslivskriminalitet, skal godtgjøre dette ved at forholdet er anmeldt til politiet eller varslet til Arbeidstilsynet. Disse medlemmer viser til statsrådets påpekning under nevnte stortingsbehandling at slik plikt for den enkelte arbeidstaker verken er i samsvar med lovens ordlyd eller gjeldende praksis.

Disse medlemmer stiller seg undrende til at regjeringsspartiene etter bare litt over én måned fremmer forslag som vil begrense rettighetene til arbeidstakere som er utsatt for menneskehandel og/eller arbeidslivskriminalitet. Disse medlemmer viser i den forbindelse til høringsuttalelsene fra Fair Play Bygg og Hope for Justice til nevnte representantforslag, der de understreker at arbeidstakere ofte ikke våger å varsle eller anmelde slike forhold i berettiget frykt for represalier fra useriøse/kriminelle arbeidsgivere. Disse med-

le m m e r viser til at forslaget fra regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om varslingsplikt for den enkelte arbeidstaker snarere vil bidra til at færre tør å stå frem, enn til det motsatte. Disse medlemmer viser til at en samlet komité i Innst. 183 S (2019–2020) ba regjeringen vurdere behovet for en exit-strategi for personer som er utsatt for menneskehandel/moderne slaveri, i det pågående arbeidet med å utrede en lov som omtalt i Representantforslag 41 S (2018–2019) om en lov mot moderne slaveri. Disse medlemmer mener at en slik exit-strategi bør ha som formål å styrke utsatte arbeidstakers rettigheter, ikke svekke dem. Disse medlemmer er derfor uenige i at en eventuell varslingsplikt skal omfatte den enkelte arbeidstaker. Disse medlemmer er samtidig forundret over at en varslingsplikt mellom offentlige etater som får kjennskap til slik menneskehandel, ikke allerede er innført, herunder som del av samarbeidet innen a-krimsentrene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre varslingsplikt mellom offentlige etater som får kjennskap til menneskehandel, herunder som del av samarbeidet innen a-krimsentrene.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Dokument nr. 15:1600 (2019–2020) fra Arbeiderpartiet om at arbeidstakerens feriepenger må avsettes på egen konto slik det gjøres for skattetrekk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at feriepenger for 2019 er en problemstilling knyttet til likviditetsproblemer vedrørende allerede opparbeidede rettigheter. Disse medlemmer viser samtidig til at regjeringen Solberg i rekken av usosiale kutt allerede i 2015 tok feriepengene fra arbeidsledige, noe Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti stemte imot. Disse medlemmer viser til at dette usosiale kuttet vil få store konsekvenser i 2021 for alle dem som har vært og er permitterte i 2020 som følge av covid-19-pandemien, og som da står uten rettigheter til feriepenger for den tiden de har vært permitterte.

Disse medlemmer viser til felles forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 72 L (2019–2020), jf. Innst. 234 L (2019–2020), om endringer i sosialtjenesteloven, folketrygdloven og trygderettsloven (oppfølging av anmodningsvedtak og andre endringer som følge av covid-19 mv.), som lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for et robust kontrollregime for å fange opp useriøse og kriminelle arbeidsgivere som misbruker de nye reglene, blant annet for permittering, samt vurdere behovet for skjerpede sanksjoner i form av økt strafferamme, utvidete

muligheter for bøtelegging og inndraging av urettmessig fortjeneste i denne typen saker.»

Disse medlemmer viser til at forslaget bare fikk støtte fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, og falt.

Disse medlemmer mener på generelt grunnlag at økonomisk kriminalitet på bekostning av fellesskapet vanligvis gis for lav prioritet sammenlignet med annen økonomisk kriminalitet, og at viktigheten av å slå hardt ned på økonomisk kriminalitet mot fellesskapet om mulig er enda viktigere i en unntakstilstand som det norske samfunnet opplever i forbindelse med covid-19-pandemien, der vår felles og fremtidige velferd er satt under stort press.

Disse medlemmer viser til innspill fra JURK om at det må stilles krav om at arbeidsgiver er oppdatert på gjeldende regelverk, og at arbeidstakere må få tilstrekkelig og korrekt informasjon fra sin arbeidsgiver om sine rettigheter og plikter, og at dette bør være en lovpålagt plikt for arbeidsgiver i forbindelse med permittering. Disse medlemmer støtter intensjonen bak forslaget, men mener samtidig at en generell veiledningsplikt for alle arbeidsgivere kan bli både vanskelig å håndheve og komplisert å etterleve, særlig for mindre bedrifter, som det finnes mange av. Disse medlemmer mener imidlertid at regjeringen bør ta kontakt med partene i arbeidslivet for å drøfte hvordan man kan sikre arbeidstakerne tilstrekkelig og korrekt informasjon om deres rettigheter og plikter, både fra arbeidsgiver og gjennom Nav.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil understreke at a-krimisamarbeidet skal beskytte følgende fem samfunnsverdier:

- Høy oppslutning om finansiering av velferdsstaten.
- Tillit til myndighetene.
- Like konkurransevilkår i næringslivet, rettssikkerhet og trygghet.
- Lovlige lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere.
- Trygghet for kvalitet og leveringsdyktighet ved kjøp av varer og tjenester.

Dette er meget krevende med dagens kortsiktig økonomisk motiverte næringslivskultur. Et arbeidsmarked preget av omfattende bruk av utenlandske gjestearbeidere som ikke har bostedsadresse i Norge, og mange ansatte i bemanningsbyråer gjør det ytterligere krevende. Dette fører til et langt mer uoversiktlig arbeids- og næringsliv.

For å sikre de fem samfunnsverdiene, som Senterpartiet er sterk tilhenger av, krever dagens situasjon:

1. Klart regelverk, som både bedriftsledere, ansatte, selvstendig næringsdrivende og kjøpere av varer og tjenester er klar over. Derfor må spillereglene være lett forståelige og allment kjente.

2. Offentlige tilsyns- og kontrollorganer må ha en organisasjon som er nært knyttet til kommuner og fylker, slik at de kan samspille med folkevalgte vedtaksorgan. Folkevalgte skal ha helhetsoversikt over samfunnsutviklingen innen sitt geografiske område og vil, sammen med fagfolk i sin administrasjon, gi kloke råd om prioritering av arbeidet.
3. Offentlig tilsyn og kontroll må kraftig oppjusteres bemanningsmessig med et kompetent fagmiljø som forstår og evner å gjennomføre oppgaven. Disse organene må i langt støtte grad gjennomføre risikobasert tilsyn ved besøk på bedrifter og arbeidsplasser. Risikoen for å bli tatt for arbeidslivskriminalitet må økes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egne straffebestemmelser for bedrifter og bedriftsledere som oppfordrer, presser eller påvirker permitterte ansatte til å begå lovbrudd ved å jobbe for bedriften uten å registrere det, samtidig som de mottar dagpenger.»

«Stortinget ber regjeringen ta kontakt med partene i arbeidslivet for å drøfte hvordan man kan sikre arbeidsgivere og arbeidstakere tilstrekkelig og korrekt informasjon om deres rettigheter og plikter under permittering.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har videre merket seg innspillet fra JURK om at forslaget i Representantforslag 99 S (2019–2020) også bør omfatte situasjoner der arbeidsgiver med forsett villeder arbeidstakere, og at dette likestilles med det å oppfordre eller presse arbeidstakeren til bevisst å begå en ulovlig handling.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at situasjoner der arbeidsgiver med forsett villeder arbeidstakere, likestilles med det å oppfordre eller presse arbeidstakeren til bevisst å begå en ulovlig handling.»

Disse medlemmer viser til at det gjennom flere medieoppslag har blitt klart at kriminelle foretak svindler med støtteordninger til næringslivet, og at permitterte arbeidstakere er på jobb. Disse medlemmer minner om det skjeve maktforholdet mellom sjef og permitterte i mange tilfeller. For mange vil det være et svært vanskelig valg å skulle si nei når sjefen ber om at man svindler med dagpengene. Levebrødet står på spill,

og på et tidspunkt kan det være den samme sjefen som avgjør hvem som har jobb videre og ikke.

Disse medlemmer viser til at det må slås hardt ned på svindel med fellesskapets ordninger. Derfor må samfunnet sørge for at sjefer som oppfordrer til, villeder eller presser frem svindel med dagpenger, også får svi, både for å bidra til at folk gjør seg til kjeltringer, og for å misbruke sin maktposisjon overfor den ansatte til å stille folk i en utsatt posisjon overfor umulige valg.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere en plikt til å varsle Arbeidstilsynet når arbeidstakere søker om dagpenger og påberoper seg å være utsatt for menneskehandel eller arbeidslivskriminalitet.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen innføre varslingsplikt mellom offentlige etater som får kjennskap til menneskehandel, herunder som del av samarbeidet innen akrimisentrene.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at situasjoner der arbeidsgiver med forsett villeder arbeidstakere, likestilles med det å oppfordre eller presse arbeidstakeren til bevisst å begå en ulovlig handling.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egne straffebestemmelser for bedrifter og bedriftsledere som oppfordrer, presser eller påvirker permitterte ansatte til å begå lovbrudd ved å jobbe for bedriften uten å registrere det, samtidig som de mottar dagpenger.

II

Stortinget ber regjeringen ta kontakt med partene i arbeidslivet for å drøfte hvordan man kan sikre arbeidsgivere og arbeidstakere tilstrekkelig og korrekt informasjon om deres rettigheter og plikter under permittering.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 3. juni 2020

Rigmor Aasrud

fung. leder

Lise Christoffersen

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
2020/1611

Vår ref
20/1973-

Dato
27. mai 2020

**Representantforslag 99 S (2019 - 2020) fra stortingsrepresentantene
Audun Lysbakken, Nicholas Wilkinson, Petter Eide, Solfrid Lerbekk,
Torgeir Knag Fylkesnes om straff for påvirkning til trygdemisbruk**

Det norske arbeidslivet er preget av tillit og av seriøse bedrifter. For å opprettholde tilliten i arbeidslivet er det imidlertid viktig å redusere handlingsrommet til kriminelle aktører.

Jeg er kjent med at NAV Kontroll har anmeldt 31 personer som medvirkere i arbeidsrelaterte ytelser i perioden 2017-2019. Totalt beløp i sakene er på 9,6 millioner kroner. Det føres ikke statistikk over antall anmeldte arbeidsgivere, men de fleste av disse medvirkerne vil være arbeidsgivere.

Som også statsministeren redegjorde for på det årlige toppmøtet om arbeidslivskriminalitet 25. mai 2020, utreder nå Arbeids- og sosialdepartementet innføring av et særlig straffeansvar for såkalt lønnstyveri. I den sammenheng vurderer jeg også om det er behov for tydeligere lovhjemler for å kunne ansvarliggjøre arbeidsgiver ved misbruk av permitteringsordningen. I tillegg vurderer jeg behovet for generelt økte strafferammer for å bekjempe arbeidslivskriminalitet, jf. også Granavolden-plattformen om dette. Arbeids- og sosialdepartementet tar sikte på å sende et forslag på alminnelig høring over sommeren.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen

